

Meråker kommune

Arkiv: 151
 Arkivsaksnr: 2015/224-8
 Saksbehandler: Henrik Vinje

Saksframlegg

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Kommunalt råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne		
Komite skole, oppvekst og kultur	49/15	25.11.2015
Eldrerådet		
Komite helse, pleie og omsorg		
Komite kommunal utvikling		
Arbeidsmiljøutvalget		
Formannskap		
Kommunestyret		

Økonomiplanen for perioden 2016 - 2019 og budsjettet for 2016

Journalposter i sak

1	I	Registrering av tal på personar med psykisk utviklingshemming i kommunane - kriteriedata for inntektssystemet 2016	Helsedirektoratet
2	I	Kriteriedata til inntektssystemet for kommunene 2016 - Befolkningstall per 1.7	Kommunal- og moderniseringsdepartementet
3	S	Budsjett og økonomiplan for sektor skole, oppvekst og kultur 2016-2019	
4	I	Kirkeinventar	Husbanken
5	S	Budsjett 2016 og økonomiplan 2016 - 2019 sektor for helse, pleie og omsorg,	
6	I	Budsjettrammer 2016 - Investeringsbudsjett 2016	MERÅKER SOKN
7	I	Renovasjonsgebyr - slampriser 2016	INNHERRED RENOVASJON IKS
8	S	Økonomiplanen for perioden 2016 - 2019 og budsjettet for 2016	

Rådmannens forslag til

innstilling:

1. Økonomiplanen for perioden 2016 – 2019 og budsjettet for 2016 datert 09.11.15 vedtas med vedlagte budsjettskjema 1A og B for drift og 2A og B for investeringer samt hovedoversikt drift og hovedoversikt investering.
2. For skatteåret 2016 skal det skrives ut eiendomsskatt på verk og bruk og annen næringseiendom i hele kommunen, jfr. lov om eiendomsskatt til kommunane (eskl.) § 3, første ledd, bokstav d.
3. Eiendomsskatten betales i to terminer med forfall 01.04 og 01.10, jfr. lov om eiendomsskatt til kommunane (eskl.) § 25, første ledd.
4. Den alminnelige eiendomsskattesatsen for 2016 er 7 promille, jfr. eskl. § 11, første ledd.
5. Meråker kommune innfører fra 2017 eiendomsskatt for alle faste eiendommer i hele kommunen, jfr. eskl. § 3, første ledd, bokstav a.
6. Det gjennomføres taksering av alle eiendommer i 2016.
7. Det opptas følgende lån i 2016:
 - Kr 15.000.000,- i Den Norske Stats Husbank til startlån. Lånet avdras i samsvar med de til enhver tid gjeldende vilkår til formålet.
 - Kr 7.244.300,- til finansiering av veier, kjøretøy og avløp m.m. Lånet avdras over 22 år med like store årlige avdrag.
8. Kommunale avgifter og gebyrer vedtas i henhold til økonomiplanens kapittel 6.2 – 6.11 gjeldende fra 01.01.16.
9. Innherred renovasjon IKS gis enerett til innhenting og behandling av avløpsslam fra spredte avløp i Meråker fra 01.01.16.

Saksopplysninger

Jeg legger med dette fram mitt forslag til økonomiplan for perioden 2016 – 2019 og årsbudsjett for Meråker kommune for 2016.

Økonomiplanen og årsbudsjettet er basert på så nye opplysninger som overhodet mulig. Dette gjør at økonomiplanens første år (2016) og årsbudsjettet for 2016 er identiske. Til grunn for budsjettet ligger bl.a. gjeldende økonomiplan, regjeringen Solbergs forslag til statsbudsjett for 2016 med tillegg samt diverse rundskriv fra fylkesmannen, departementene og Kommunenes Sentralforbund (KS).

Forslaget til budsjett for 2016 og økonomiplan for perioden 2016 – 2019

I 2010 ble det klart at driftsnivået burde tas ned med 15 – 20 mill. kr årlig for å skape økonomisk balanse i kommuneøkonomien. Det ble det tatt tak i med én gang. Driftsnivået har siden 2010 reelt blitt redusert med ca. 18 mill. kr.

Bakgrunnen for den reduserte ressurstilgangen til kommunen skyldes flere forhold, men først og fremst stor nedgang i antallet eldre i aldersgruppen 80 -89 år og nedgang i antall barn i grunnskolen samt en meget stor nedgang i konsesjonskraftinntektene. I positiv retning trekker lavere finanskostnader.

Selv om det reelle driftsnivået ved utgangen av 2015 vil ligge ca. 18 mill. kr lavere enn i 2010 viser de beregnede regnskapsresultatene negative tall de to første årene i planperioden i intervallet 4,2 – 5,3 mill. kr. Beløpene videre utover i planperioden er også negative med 6,1 mill. kr i 2018 og 7,9 mill. kr i 2019.

Underskuddene i planperioden kommer selv med inntekter på ca. 16 mill. kr i eiendomsskatt og konsesjonskraftinntekter, inntekter som går rett inn i driften, og finansierer ordinære driftstiltak. Disse inntektene utgjør nå ca. 6,3 % av kommunens totale driftsinntekter på ca. 252 mill. kr. I 2010 utgjorde eiendomsskatt og konsesjonskraftinntekter ca. 26,5 mill. kr eller ca. 12 % av driftsinntektene.

Eiendomsskatt og konsesjonskraftinntekter kan fritt benyttes til alle typer formål og er av helt avgjørende betydning for det tjenestetilbudet kommunen kan gi til innbyggerne. Hadde disse inntektene kommet bort ville man hatt flere titalls færre årsverk i tillegg til den nedbemanningen som allerede er gjennomført de senere årene. Meråker kommune har gjort seg helt avhengig av inntektene fra kraftanleggene. Inntektene fra kraftanleggene kan svinge med flere (mange) mill. kr i året. Over tid bør man bruke mindre av inntektene fra kraftutbyggingen til å finansiere ordinære driftstiltak for derigjennom å gjøre drifta mindre avhengig av kraftpriser. Man vil da kunne ha mer stabil drift. Det har man delvis oppnådd gjennom at konsesjonskraftinntektene nå er betydelig lavere enn for bare noen få år siden.

De tiltak som er iverksett de senere årene er dessverre ikke tilstrekkelige for å skape en sunn kommuneøkonomi. For å ha en økonomi som er sunn bør kommunen over tid ligge med et merkbart positivt netto driftsresultat. Et måltall som er satt av kommunal- og moderniseringsdepartementet for kommunene er å frigjøre årlig 2 – 3 % av driftsmidlene til egenkapital i investeringene. Etter at driftsnivået har kommet i balanse betyr det ca. 5 – 7 mill. kr pr år for Meråker. Det innebærer at vi fremdeles har en stor ubalanse i økonomien.

Meråker kommunes økonomiske situasjon er fortsatt meget alvorlig. Selv om driftsnivået de siste årene har blitt redusert betydelig vil man fortsatt bruke vesentlig mer midler enn det som kommer inn hvis ikke driftsnivået reduseres ytterligere eller det skapes merinntekter. Ubalansen må rettes opp.

Slik situasjonen er nå har ikke kommunen lenger økonomiske muligheter verken til vedlikehold av bygg- og anlegg eller å realisere nødvendig infrastruktur i det kommunale tjenestetilbudet. Det er heller ingen rom for styrking av eksisterende tjenestetilbud. Slik kan det ikke fortsette særlig lengre. Situasjonen er verre nå enn for ett år siden.

Situasjonen er nå så alvorlig at det snarest må tas grep slik at budsjettbalansen bedres med ytterligere 10 – 12 mill. kr årlig.

I forbindelse med behandlingen av økonomiplanen for 2015 – 2018 vedtok kommunestyret at det skulle lages en utredning om mulige driftsreduksjoner. Utredningen beskriver både konsekvensene av lavere ressurstilgang i forhold til både omfang og kvalitet. Av dokumentet fremgår det at det vil føre til negative konsekvenser ved å gjennomføre de fleste tiltakene. Noen vil sannsynligvis føre til svært negative konsekvenser. Utredningen ble tatt til orientering av kommunestyret i sak 45/15 den 22.06.15.

I forslaget til budsjett for 2016 og økonomiplanen for perioden 2016 – 2019 er det likevel tatt inn en del tiltak for å redusere driftsnivået. For å unngå at konsekvensene blir for store for tjenestetilbudet foreslår rådmannen, utover de tiltakene som anbefales gjennomført, at eiendomsskatten utvides til å omfatte næringseiendommer fra og med 2016 og videre boliger og hytter fra og med 2017

Merinntektene fra en utvidelse av eiendomsskatten gjør det mulig å unngå nedskjæringer med svært uheldige konsekvenser for tjenestetilbudet. Samtidig gir det muligheter for å gjennomføre påkrevd vedlikehold av bygg og anlegg samt i noen grad andre investeringer.

For å muliggjøre utvidelsen av eiendomsskatten fra og med 2016 må det i forbindelse med behandlingen av budsjettet for 2016 og økonomiplanen for perioden for 2016 – 2019 fattes et prinsippvedtak. Denne avgjørelsen er svært viktig da økonomiplanen er satt opp med bruk av disse inntektene fra og med 2016. Budsjettet for 2016 er satt opp med bruk av disposisjonsfond (rentefondet) på kr 2.960.000,- og er da i realiteten satt opp med underskudd.

Inntektene fra utvidelsen av eiendomsskatten fra og med 2016 fører til at de øvrige årene i planperioden gir et gjennomsnittlig årlig positivt netto driftsresultat på ca. 1,3 %.

Svært mange av landets kommuner har de senere årene innført eiendomsskatt på boliger, hytter og næringseiendommer og nyttiggjør seg denne inntekten for å finansiere både lovpålagte og ikke lovpålagte tjenester.

Det er satt opp noen investeringer i planperioden som utvidelse av flerbruksløype og større andel fast dekke på kommuneveiene. Disse investeringene vil ikke kunne gjennomføres uten at kommunen tilføres merinntekter.

For de fleste betalingssatsene vil det være bare beskjedne økninger neste år.

Budsjettet er stramt og har ingen reserver. Det vil kreve god styring for å holde budsjettet.

Behandlingen av økonomiplanen og budsjettet

Slik som ved budsjettbehandlingen de foregående årene skal avgiftssakene behandles samtidig med økonomiplanen og årsbudsjettet (samme møtet). Avgiftssakene er som i fjor en integrert del av budsjettdokumentet. Bakgrunnen er å øke forståelsen mellom avgiftsfastsettelsene og kommunens inntekter. For å illustrere det med et eksempel vil det være slik at hvis kommunestyret vedtar en annen avgiftsøkning enn det som er lagt til grunn i budsjettet skapes det en ubalanse i budsjettet som må opprettes.

I samband med årsbudsjettbehandlingen må også eiendomsskattesatsen fastsettes, jfr. eiendomsskattelovens § 10. Satsen for inneværende år er 7 o/oo. Det er ikke lagt opp til endringer i 2016.

For det kommunale skattøret for skatt på inntekt og formue er det ikke lenger noe krav til vedtak med mindre kommunen ønsker å nytte lavere satser enn de maksimale, og det er nok ikke aktuelt.

Behandlingen av økonomiplanen og budsjettet blir som tidligere år. Etter at formannskapet har avgitt innstilling til kommunestyret skal formannskapets innstilling i henhold til kommunelovens §§ 44 nr 7 og 45 nr 3 legges ut til alminnelig ettersyn minst 14 dager før behandling i kommunestyret.

Fra og med 2001 fører Kommunal- og Regionaldepartementet et register (ROBEK) over kommuner som omfattes av de nye reglene i kommunelovens § 59 a. Det er kort fortalt kommuner som er underlagt budsjettkontroll og lånegodkjenning hos Fylkesmannen. Meråker kommune er ikke blant disse. Det innebærer at budsjettet ikke lenger automatisk skal lovlighetskontrolleres. Endringene fører til at kommuner som ikke er inntatt i registeret får større frihet, men også mer ansvar for egen økonomi. Fylkesmannen vil ikke komme inn på kontrollsida før det evt. har oppstått et underskudd som ikke kan dekkes inn relativt raskt.

For nærmere enkeltheter og vurderinger i rådmannens forslag til økonomiplan og budsjett vises det til særskilt dokument datert 9. november 2015.

Utover selve behandlingen av økonomiplanen og budsjettet må det fattes konkret vedtak omkring overføring av ansvaret for innsamling og behandling av avløpsslam til Innherred renovasjon IKS. Da Meråker kommune gikk inn som medlemskommune i Innherred renovasjon i 1997 ble det tatt forbehold om at kommunen selv skulle forestå innhenting og behandling av avløpsslam fra spredte avløp, jfr. kommunestyrets sak 2/97. Det er ikke lengre aktuelt. For nærmere informasjon vises til økonomiplanens kapittel 5.5 side 85.